

Omzendbrief met betrekking tot de opsporing in de slachthuizen van boviene spongiforme encefalopathie door snelle diagnostische tests

Referentie	PCCB/S2/PDW/692911	Datum	21/12/2012
Huidige versie	2.0	Van toepassing vanaf	01-01-2013
Trefwoorden	BSE – BSE-bewakingsprogramma – BSE-sneltest – slachthuis - rund		

Opgesteld door	Goedgekeurd door
De Winter, Paul, attaché	Diricks, Herman, directeur-generaal

1. Doel

Deze omzendbrief verduidelijkt de instructies betreffende de toepassing van verordening (EG) nr. 999/2001 inzake het actief epidemiologisch toezicht op BSE in de slachthuizen bij runderen door middel van snelle diagnostische tests.

2. Toepassingsgebied

Het actief epidemiologisch toezicht op BSE in de slachthuizen bij runderen door middel van snelle diagnosetesten.

Deze omzendbrief is van toepassing zonder afbreuk te doen aan de geldende instructies betreffende:

- het passief epidemiologisch toezicht op overdraagbare spongiforme encefalopathieën (opsporen van klinische tekens inzonderheid bij het gezondheidsonderzoek vóór het slachten);
- de verwijdering van gespecificeerd risicomateriaal (GRM): de verhoging van de minimumleeftijd voor de bemonstering van runderen wijzigt niets op het vlak van de bepalingen en leeftijdscategorieën voor het GRM;
- de tijdelijke opslag van huiden in afwachting van het resultaat van de snelle diagnosetest.

Bij deze omzendbrief wordt omzendbrief PCCB/S2/PDW/524121 van 31/08/2010 ingetrokken en vervangen.

3. Referenties

3.1. Wetgeving

Verordening (EG) nr. 999/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2001 houdende vaststelling van voorschriften inzake preventie, bestrijding en uitroeiing van bepaalde overdraagbare spongiforme encefalopathieën.

Beschikking 2009/719/EG tot machtiging van bepaalde lidstaten om hun jaarlijkse programma voor toezicht op BSE te herzien.

Koninklijk besluit van 10 juni 2001 betreffende de schadevergoeding van dieren die positief zijn in de goedgekeurde snelle bovine spongiforme encefalopathie (BSE)-test.

Koninklijk besluit van 15 april 2005 betreffende de aanduiding van de officiële laboratoria, tot bepaling van de procedure en de erkenningsvoorwaarden van laboratoria die analyses uitvoeren in het kader van de controleopdracht van het FAVV en tot uitvoering van de wet van 15 juli 1985 betreffende het gebruik bij dieren van stoffen met hormonale, anti-hormonale, beta-adrenergische of productiestimulerende werking.

Koninklijk besluit van 22 december 2005 tot vaststelling van aanvullende maatregelen voor de organisatie van de officiële controles van voor menselijke consumptie bestemde producten van dierlijke oorsprong.

Verordening (EG) nr. 1069/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1774/2002 (verordening dierlijke bijproducten).

Verordening (EU) nr. 142/2011 van de Commissie van 25 februari 2011 tot uitvoering van Verordening (EG) nr. 1069/2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot uitvoering van Richtlijn 97/78/EG van de Raad wat betreft bepaalde monsters en producten die vrijgesteld zijn van veterinaire controles aan de grens krachtens die richtlijn.

3.2. Andere

Omzendbrief van 25 april 2008 betreffende de verwijdering van gespecificeerd risicomateriaal;
<http://www.favv-afsc.fgov.be/dierlijkebijproducten/omzendbrieven/2008-04-25.asp>

Omzendbrief van 4 januari 2005 met betrekking tot de tijdelijke opslag van huiden afkomstig van runderen in afwachting van het resultaat van de snelle BSE-diagnosetest:
<http://www.favv-afsc.fgov.be/dierlijkebijproducten/omzendbrieven/2005-01-04.asp>

4. Definities en afkortingen

BSE: boviene spongiforme encefalopathie.

CODA: Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie

Conform resultaat: analyse van een monster waarbij na de uitvoering van de snelle test een conform resultaat werd bekomen.

Niet-conform resultaat: analyse van een monster waarbij na de uitvoering van de snelle test een niet-conform resultaat werd bekomen.

Vals niet-conform resultaat: analyse van een monster waarbij na de uitvoering van de snelle test een niet-conform resultaat werd bekomen, maar waarbij na de uitvoering van een of meerdere bevestigingstesten geen enkel resultaat van de bevestigingstests niet-conform is.

Niet-analyseerbaar geval : het monster kon om louter technische redenen niet worden genomen of onderzocht.

Niet-interpreteerbaar resultaat: het resultaat van een snelle test wordt als « niet-interpreteerbaar » beschouwd als de bij de analyse bekomen waarde net onder de cut-off zone ligt. Die zone noemt men doorgaans de "grijze zone".

Cohort: het geheel van dieren dat bestaat uit zowel:

- de dieren die zijn geboren in hetzelfde beslag als het zieke dier gedurende de twaalf maanden die voorafgaan aan de geboorte van dat dier of erop volgen en,
- de dieren die, op om het even welk tijdstip in hun eerste levensjaar, werden opgekweekt samen met het zieke rund dat zich toen in zijn eerste levensjaar bevond.

GRM : gespecificeerd risicomateriaal zoals gedefinieerd in bijlage V van VO (EG) nr. 999/2001.

5. Procedure van het actief epidemiologisch toezicht op BSE in de runderslachthuizen

Voor alle bijkomende informatie over de toepassing van deze omzendbrief kunt u in de eerste plaats terecht bij de dierenarts-keurder in het slachthuis of bij de Provinciale controle-eenheid waaronder de inrichting ressorteert.

5.1. Inleiding

Verordening (EG) nr. 999/2001 legt een opsporingsprogramma van BSE vast door middel van snelle diagnostische tests. De bemonstering van runderen in de slachthuizen vormt hiervan een onderdeel. .

5.2. Te bemonsteren dieren

5.2.1 Bemonstering aan de slachtlijn

Het vlees van de hierna vermelde dieren mag enkel voor menselijke consumptie worden geschikt verklaard indien zij onmiddellijk na de slachting met conform resultaat een snelle BSE-diagnosetest hebben ondergaan, hierna «snelle test» genoemd:

A/ Runderen geboren in een van de lidstaten vermeld in bijlage VI van het KB van 22/12/2005 (zie bijlage IV bij deze omzendbrief):

- a) Runderen ouder dan 48 maanden die een noodslachting hebben ondergaan buiten een slachthuis. Deze dieren moeten vergezeld gaan van een document voor het vervoer van in nood geslachte dieren.

B/ Runderen geboren buiten een van de lidstaten vermeld in bijlage VI van het KB van 22/12/2005

- a) runderen ouder dan 30 maanden die
 - i. voor gewone slachting worden aangeboden;
 - ii. worden geslacht in het kader van veterinaire rechtelijke maatregelen (tuberculose, leucose, brucellose) en die geen enkel kenmerk vertonen dat aan BSE doet denken.

- b) runderen ouder dan 24 maanden die een noodslachting hebben ondergaan buiten een slachthuis. Deze dieren moeten vergezeld gaan van een document voor het vervoer van in nood geslachte dieren.

Met het oog op de snelle tests wordt de leeftijd van de runderen bepaald door de exploitant op basis van de geboortedatum die is vermeld op het paspoort. De dierenarts-keurder kan de juistheid hiervan nagaan.

5.2.2 Bijzondere situaties

In de bijzondere situaties, zoals beschreven in dit punt, worden de monsters NIET genomen in het slachthuis, maar verwittigt de dierenarts-keurder onmiddellijk het CODA via fax (02 379 04 79) én per e-mail (tse@ coda-cerva.be).

Hij vermeldt bij de aanvraag expliciet dat het de ophaling betreft:

- van een rund met klinische zenuwsymptomen en beschrijft de symptomen. Het CODA haalt zelf het betreffende rund op en bemonstert de kop voor onderzoeken op zowel BSE, rabiës als eventuele andere oorzaken die moeten worden uitgesloten in het kader van de differentiaaldiagnose, of
- van een risicodier ouder dan 48 maanden zonder een voorgeschiedenis van klinische zenuwsymptomen en vermeldt op het formulier duidelijk de reden van afkeuring. Het CODA haalt het betreffende rund of kadaver zelf op en voert de snelle BSE-diagnostisetest uit op deze dieren.

5.2.2.1 Klinische verdenking ante mortem

Er wordt de dierenarts-keurders gewezen op het belang van het passief toezicht en van het klinisch ante mortem onderzoek. In toepassing van de Verordening (EG) nr. 999/2001 en meer in het bijzonder van de aangifteplicht van OSE, mag geen enkele herkauwer aangetast met of verdacht van OSE naar een slachthuis worden vervoerd. Indien dit zich echter toevallig of frauduleus zou voordoen, zijn de maatregelen van de dienst instructie over klinisch of «passief» toezicht op overdraagbare spongiforme encefalopathieën en op hondsdolheid die beschikbaar is op de website van het FAVV [FAVV > Beroepssectoren > Dierlijke productie > Dierengezondheid > OSE > specifieke richtlijnen van het voedselagentschap > Toezicht op OSE](#) van toepassing, onafhankelijk van een eventuele vaststelling van inbreuk.

Bij verdenking zal de dierenarts-keurder:

- indien het dier nog levend is: de slachting ervan verbieden en het onder zijn controle in afzondering plaatsen (observatiestal), in afwachting van de ophaling door het CODA;
- [indien het een dood aangevoerd dier of een in nood geslacht dier betreft](#): het onmiddellijk in beslag nemen. Hij ziet erop toe dat het kadaver volledig en intact blijft of dat het vlees in beslag genomen wordt.

Vanaf de leeftijd van 12 maanden dienen dergelijke “klinisch verdachte” dieren te worden bemonstert op BSE door het CODA. Elk dier verdacht van OSE wordt systematisch onderzocht op hondsdolheid en vice versa.

5.2.2.2 Bemonstering van andere risicodieren

Volgende dieren, die tijdens de ante-mortemkeuring volledig voor de menselijke consumptie werden ongeschikt verklaard, dienen toch aan een snelle BSE-diagnostest te worden onderworpen indien ze ouder zijn dan 48 maanden:

Elk rund dat:

1. **verschijnselen vertoont van een ziekte of storing** van de algemene gezondheidstoestand (*maar waar TSE met zekerheid kan worden uitgesloten*) waardoor het vlees ongeschikt kan worden verklaard voor menselijke consumptie of waarvan kan worden vermoed dat het lijdt aan een ziekte die besmettelijk is voor mens of dier en dat om die reden ongeschikt wordt verklaard tijdens het ante mortem onderzoek;
2. **door een onbepaalde oorzaak gestorven is tijdens het vervoer naar of in de wachtstallen van het slachthuis;**
3. **niet-identificeerbaar is en om die reden volledig wordt in beslag genomen.**

Bovendien worden ook de volgende dieren uitgesloten van de slachting: elk rund dat werd geslacht zonder een ante mortem keuring door een dierenarts-keurder te hebben ondergaan of, bij gebrek hieraan, zonder begeleid te zijn door een document voor het vervoer van in nood geslachte dieren volgens de modaliteiten voorgeschreven in de omzendbrief van 19 februari 2009, ref. PCCB/GDS/279933 met betrekking tot de "noodslachtingen";

5.3. Wijze van opsporing - Laboratoriumanalyses

De opsporing gebeurt door middel van een snelle test meteen na het slachten.

Het vlees van de dieren die de snelle test ondergaan, mag enkel na een conform resultaat van de test geschikt worden verklaard voor menselijke consumptie.

In afwachting van de resultaten worden het vlees en de dierlijke bijproducten onder veterinaire toezicht opgeslagen in het slachthuis, op de wijze als bepaald in punt 5 van deze omzendbrief. Dat doet niets af aan de uitvoering van het systeem voor de «kanalisatie van huiden» zoals bedoeld in de [omzendbrief van 4 januari 2005](#), met kenmerk PCCB/S2/MGX/PPS/CKS/81866, met betrekking tot de tijdelijke opslag van huiden afkomstig van runderen in afwachting van het resultaat van de snelle BSE-diagnostest (beschikbaar op de FAVV-website).

De snelle tests worden uitsluitend uitgevoerd in de laboratoria die hiertoe door het Agentschap zijn erkend en die hun werkzaamheden verrichten overeenkomstig de bepalingen van de vigerende administratieve omzendbrief met betrekking tot de snelle tests ter opsporing van TSE in de erkende laboratoria.

Als de snelle test conform is, worden het vlees en de dierlijke bijproducten die onder toezicht van de dierenarts zijn opgeslagen, door de dierenarts vrijgegeven.

Als de snelle test niet-conform is, wordt het dier officieel van BSE verdacht verklaard. Het vlees en de dierlijke bijproducten worden in beslag genomen en behandeld als GRM, d.w.z. als categorie 1-materiaal zoals bedoeld in [verordening \(EG\) nr. 1069/2009](#). Het epidemiologisch onderzoek wordt opgestart door het Hoofdbestuur van Controle. Daarbij worden ook de naburige karkassen in beslag genomen, zoals aangegeven in punt 5.7.3 van deze omzendbrief.

Elk niet-conform resultaat van een snelle test moet worden bevestigd door het CODA in Ukkel, het door het Agentschap aangeduide nationale referentielaboratorium in verband met de bestrijding van overdraagbare spongiforme encefalopathieën.

Die bevestiging gebeurt door het uitvoeren van de zgn. bevestigingstests die zijn vermeld in [bijlage X bij verordening \(EG\) nr. 999/2001](#). Daarnaast kunnen met een wetenschappelijk doel andere analyses worden uitgevoerd door het nationaal referentielaboratorium.

Als ten minste één van de bevestigingstests niet-conform is, wordt het dier officieel door BSE aangetast verklaard. Het Hoofdbestuur van Controle wordt in kennis gesteld van het resultaat en gaat over tot de noodzakelijke opruiming.

Als geen enkel resultaat van de bevestigingstests niet-conform is, wordt het dier als «vals niet-conform» beschouwd. Er wordt dan niet overgegaan tot opruiming.

Als een erkend laboratorium, om welke reden ook, een niet-interpreteerbaar resultaat verkrijgt of de snelle test niet kan uitvoeren op een monster dat er ter analyse werd aangeboden, brengt het dat monster naar het CODA dat op zijn beurt op dat monster de snelle test of de bevestigingstests probeert uit te voeren. Als deze poging geen resultaat oplevert, neemt het CODA een nieuw monster van de kop van het dier.

Telkens wanneer de snelle test, om welke reden ook, niet uitvoerbaar blijkt, worden de bevestigingstests meteen uitgevoerd door het CODA.

Wanneer een dier aan de tests moet worden onderworpen, maar noch de snelle, noch een bevestigingstest kon worden uitgevoerd, mag het dier niet worden goedgekeurd voor menselijke consumptie. Indien het GRM al werd verwijderd tijdens het aan de test voorafgaande slachtproces, dienen de rest van het karkas en de dierlijke bijproducten van het betrokken dier te worden verwijderd als categorie 2-materiaal in overeenstemming met de bepalingen van Verordening (EG) Nr. 1069/2009, Indien het GRM voorafgaandelijk nog niet werd verwijderd, worden de rest van het karkas en de dierlijke bijproducten van het betrokken dier als categorie 1-materiaal verwijderd.

In afwachting van de resultaten worden het vlees en de dierlijke bijproducten onder veterinaire toezicht opgeslagen in het slachthuis, op de wijze als beschreven in punt 5.5 van deze omzendbrief.

De resultaten van zowel de snelle tests als de bevestigingstests worden aan de dierenarts-keurder in het slachthuis meegedeeld op de wijze als beschreven in punt 5.6 van deze omzendbrief.

Welk gevolg aan de resultaten moet worden gegeven in het slachthuis, is uiteengezet in punt 5.7.

5.4. Bemonstering: monsters nemen, identificatie, onmiddellijke verpakking, eindverpakking, opslag, vervoer

De monsters moeten worden genomen door de dierenarts-keurders die de specifieke opleiding hebben gevolgd en die hiertoe zijn aangeduid door het hoofd van de Provinciale controle-eenheid.

De praktische regeling voor de bemonstering is als volgt:

- De monsterneming en de identificatie van de monsters worden uitgevoerd door de dierenarts-keurder.
- Als hij ook maar de minste twijfel heeft over de kwaliteit van het monster dat hij genomen heeft, geeft hij het bevel de hele kop met het karkas in de observatiekoelruimte te bewaren in afwachting van het resultaat van de snelle test.
- Als het resultaat van de snelle test dan niet-interpreteerbaar is of als op het monster geen snelle test en ook geen bevestigingstests kunnen worden uitgevoerd, verwittigt het CODA de dierenarts-keurder in het slachthuis en laat de hele kop naar het CODA brengen om er een nieuw monster van te nemen en de snelle test en/of de bevestigingstests daarop uit te voeren.
- Indien de dierenarts-keurder echter werkelijk geen enkel stukje van de hersenstam kan wegnemen, doet hijzelf rechtstreeks beroep op het CODA om de kop onder dezelfde voorwaarden over te brengen. In deze gevallen doet de dierenarts-keurder de aanvraag aan het CODA via fax (02 379 04 79) én per e-mail ([tse@codacerva.be](mailto:tse@coda-cerva.be)). Hij vermeldt bij de aanvraag expliciet dat het de bemonstering betreft van de obex van een rund zonder klinische zenuwsymptomen. Hij verwittigt ook de "TSE-databank"¹.
- Er worden ten hoogste 30 plasticzakken met monsters en besmet materiaal dat bij de bemonstering werd gebruikt, samen in een grote, verzegelde, doorzichtige plastic zak gestopt. Die zak moet stevig zijn om elke beschadiging te vermijden.
- In afwachting dat de aldus verpakte monsters worden vervoerd, bewaart de slachthuisexploitant deze op zijn verantwoordelijkheid in de koelkast en zodanig dat bevrozing zorgvuldig wordt voorkomen. Als de dierenarts-keurder dit nodig acht, laat hij de exploitant een attest van toewijzing van de monsters ondertekenen.
- **De monsters bestemd voor de snelle testen worden overgebracht naar het erkende laboratorium via de dispatching van het FAVV.**
- De overdracht van de monsters tussen de achtereenvolgens tussenkomende personen, vervoer inbegrepen, wordt gegarandeerd door het « document tot overdracht » waarvan het model is bijgevoegd als BIJLAGE I bij deze omzendbrief.
- Alvorens de stalen worden afgehaald, controleert de slachthuisexploitant aan de hand van een lijst van de voor bemonstering vatbare runderen of wel degelijk alle te bemonsteren

¹ TSE-databank – Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) – AC Kruidtuin, Food Safety Center, Kruidtuinlaan 55, 1000 Brussel – Tél: 02/211 87 37 – Fax: 02 211 87 39 – E-mail: bse1crisis@favv.be.

runderen werden bemonsterd. Deze lijst wordt zowel door de slachthuisexploitant als door de dierenarts-keurder gevalideerd.

- Er wordt eveneens van de slachthuizen verwacht dat ze de lijsten van de stalen die naar de erkende laboratoria werden gestuurd voor de snelle TSE-test, samen met de bijbehorende FAVV-nummers doorzenden (LAB I 501-F004a). Dat gebeurt binnen het uur volgend op de verwittiging van het slachthuis aan het laboratorium betreffende het aantal stalen dat voor hen klaar ligt in het slachthuis. Deze maatregel zal de laboratoria in staat stellen om de daaropvolgende resultaten sneller door te kunnen sturen.
- Luik 1 van het document van overdracht (BIJLAGE I) wordt ingevuld door de dierenarts-keurder. Luik 2 wordt ingevuld door de aangestelde om de monsters op te halen of te vervoeren. Die persoon moet het aantal monsters kunnen tellen waaruit de zending bestaat. Hij mag indien nodig het zegel van de grote verpakking losmaken maar moet dat dan wel vermelden in luik 2. Luik 3 wordt ingevuld door de persoon die de monsters in het lab in ontvangst moet nemen.
- In de «TSE-databank» worden de gegevens opgeslagen die afkomstig zijn van de erkende laboratoria of het CODA (overzichtlijsten van de aan de tests onderworpen dieren en de resultaten van de tests). De databank centraliseert en coördineert het beheer van de in deze omzendbrief bedoelde snelle tests en bevestigingstests (registratie van de uitgevoerde tests en van de resultaten ervan, mededeling van de resultaten, controle op facturatie, statistieken, enz.).
- Het resultaat van de snelle test wordt aan het slachthuis overgemaakt op de werkdag volgend op die van de ontvangst van de monsters in het laboratorium. Deze termijn geldt niet voor monsters die een tweede maal moeten worden onderzocht en evenmin voor verdachte monsters. Bij deze laatste gevallen wordt de termijn verlengd.

5.5. Identificatie en opslag onder veterinaire toezicht van de producten in afwachting van de resultaten.

Om de overeenstemming te verzekeren en om, in afwachting van het resultaat, verlies en omwisseling te vermijden, moet de slachthuisexploitant alle delen van het geslachte dier identificeren en onder veterinaire toezicht opslaan in de inrichting. Delen van het geslachte rund, met uitzondering van het karkas en de kop, kunnen vóór het bekomen van het analyseresultaat als GRM aan de aangestelde van het destructiebedrijf worden overgedragen, op voorwaarde dat ze werden gedenatureerd. Voor huiden bestaat een apart systeem voor kanalisatie (zie omzendbrief van 4 januari 2005.)

De maatregelen inzake opslag onder veterinaire toezicht gelden voor: karkas, kop en ander rood slachtafval, magen (nadat ze zijn geledigd), vet, bloed, hoornen, huid en poten.

Om alle betwisting te vermijden, moeten de oren met het officiële oormerk aanwezig blijven: één in natuurlijk verband aan de kop gehecht en het andere aan een slachthelft. Om verontreiniging te vermijden, worden de oren afgeschermd met een plasticzak. De overeenstemming tussen slachtafval en dierlijke bijproducten en de identificatie daarvan moet eveneens gegarandeerd zijn.

Er wordt een bijzondere vermelding aangebracht op het formulier van monsterneming als het dier slechts één oormerk heeft en als het paspoort voorzien is van een « slachthuisvignet». De dierenarts-keurder identificeert in dat geval het oor zonder merk bij middel van een verzegeld etiket dat het nummer vermeldt van het oormerk van het andere oor.

Als de overeenstemming gecontroleerd is, worden de kop en het karkas geïdentificeerd bij middel van een etiket dat het FAVV-referentienummer van het monster vermeldt (FAVV / afkorting van de PCE / code van vier cijfers van de naam van de dierenarts-keurder / laatste twee cijfers van het jaartal / erkenningsnummer van het slachthuis / doorlopend reeksnummer eigen aan het slachthuis voor het lopende jaar / drielettercode van de diersoort. Bijvoorbeeld : FAVV/ANT/1234/13/EG 26/124/BOV).

De slachthuisexploitant zorgt voor de identificatie van alle andere delen die onder veterinair toezicht moeten worden opgeslagen en doet dat met elk middel dat de dierenarts-keurder aanvaardbaar acht. Dat mag per productiepartij, die bijvoorbeeld overeenstemt met een groep dieren, per hele of halve slachtdag, enz.,... voor zover de partijen duidelijk onderscheiden zijn en los van elkaar worden opgeslagen. In geval van een niet-conform resultaat bij een snelle test op één dier dient de hele partij waartoe dat dier behoort te worden vernietigd.

Om het beheer van de opslag onder veterinair toezicht per productiepartij voor de slachthuizen te vergemakkelijken, wordt aangeraden runderen die de snelle test verplicht moeten ondergaan, gegroepeerd te slachten zodat de opgeslagen productiepartijen en de bijbehorende overeenstemmende laboratoriummonsters bij elkaar blijven.

5.6. Mededeling en registratie van de resultaten

Wordt enkel als conform beschouwd, het resultaat dat conform werd verklaard door het laboratorium dat de snelle test heeft uitgevoerd.

Het erkende laboratorium deelt de resultaten van de snelle tests per fax of e-mail mee aan de dierenarts-keurder.

De dierenarts-keurder registreert de resultaten van de snelle tests.

5.7. Gevolgen van de resultaten

Een schema voor het nemen van beslissingen in aansluiting op de resultaten van de snelle of de bevestigingstests is als BIJLAGE II bij deze omzendbrief bijgevoegd.

De beslissingen kunnen als volgt nader worden omschreven.

5.7.1 Bemonsterde karkassen

5.7.1.1 Conform resultaat van de snelle test

Bij een conform resultaat van de snelle test is de keuring klaar. Alle onder veterinair toezicht opgeslagen delen worden vrijgegeven en op het vlees mag een keurmerk worden aangebracht.

5.7.1.2 Niet-conform resultaat van de snelle test

Bij een niet-conform resultaat van de snelle test (of van de bevestigingstests als geen snelle test kon worden uitgevoerd) wordt het karkas samen met het slachtafval en de dierlijke bijproducten die onder veterinaire toezicht werden opgeslagen, in voorkomend geval gehergroepeerd per lot, behandeld als GRM, gedeneureerd en overgedragen aan een erkend ophaler om te worden vernietigd als categorie 1-materiaal volgens de voorschriften van Verordening (EG) Nr. 1069/2009.

5.7.1.3 «Niet-analyseerbare» gevallen en «niet-interpreteerbare» resultaten

Wanneer als gevolg van één van deze situaties geen conform of niet-conform resultaat van een snelle of een bevestigingstest kon worden verkregen terwijl het dier verplicht de opsporing moet ondergaan, wordt het dier gelijkgesteld met een dier waarvan de snelle test niet als conform kan worden beschouwd. Op een voor menselijke consumptie geslacht rund dat werd geselecteerd om op BSE te worden getest, mag slechts een keurmerk worden aangebracht, indien de snelle test een conform resultaat heeft opgeleverd. Bijgevolg zijn het karkas, het slachtafval en de dierlijke bijproducten die onder veterinaire toezicht zijn opgeslagen, niet geschikt voor menselijke consumptie en moeten ze worden overgedragen aan een verwerkingsbedrijf dat deze materialen verwerkt als categorie 2- of als categorie 1-materiaal overeenkomstig de voorschriften van Verordening (EG) Nr. 1069/2009.

5.7.2 Karkassen afkomstig van hetzelfde beslag of dezelfde cohort als het dier met een niet-conform resultaat voor de snelle test

5.7.2.1 Van hetzelfde beslag afkomstige karkassen

Zodra het niet-conforme resultaat van de snelle test (of van de bevestigingstests wanneer geen snelle test kon worden uitgevoerd of geïnterpreteerd) is meegedeeld, stelt de dierenarts-keurder een inventaris op van de nog in het slachthuis aanwezige karkassen die afkomstig zijn van runderen die tot hetzelfde beslag als dat dier behoren en die een conform resultaat te zien gaven bij de snelle test, als zij die hebben ondergaan.

In afwachting van de resultaten van de bevestigingstests die in het CODA worden uitgevoerd en, eventueel, van de resultaten van het door het Agentschap uitgevoerde epidemiologisch onderzoek, worden de op die manier geïnventariseerde karkassen in het slachthuis onder bewarend beslag geplaatst.

Als bij het door het Agentschap gevoerde epidemiologisch onderzoek deze dieren worden geïdentificeerd als niet behorend tot de cohort van het van BSE verdachte rund, wordt de dierenarts-keurder daarvan schriftelijk in kennis gesteld door de inspecteur en mogen die karkassen geschikt worden verklaard voor menselijke consumptie.

5.7.2.2 Van dezelfde cohort afkomstige karkassen

De dierenarts-keurder stelt ook een inventaris op van de nog in het slachthuis aanwezige karkassen die, volgens de inspecteur, zouden kunnen behoren tot de cohort die moet worden opgeruimd.

In afwachting van de resultaten van de bevestigingstests die in het CODA worden uitgevoerd en, eventueel, van de resultaten van het door het Agentschap uitgevoerde epidemiologisch onderzoek, worden de op die manier geïnventariseerde karkassen in het slachthuis onder bewarend beslag geplaatst.

Als bij het door het Agentschap gevoerde epidemiologisch onderzoek deze dieren worden geïdentificeerd als niet behorend tot de cohort van het van BSE verdachte rund, wordt de dierenarts-keurder daarvan schriftelijk in kennis gesteld door de inspecteur en mogen die karkassen geschikt worden verklaard voor menselijke consumptie.

5.7.2.3 Conform resultaat van de bevestigingstests

Als het resultaat van de bevestigingstests conform is en het dier waarvan de snelle test niet-conform was, uiteindelijk « vals niet-conform » blijkt te zijn, mogen de aldus onder bewarend beslag geplaatste karkassen geschikt worden verklaard voor menselijke consumptie.

5.7.2.4 Niet-conform resultaat van de bevestigingstests

Als het resultaat van de bevestigingstests niet-conform is en de dieren bij het epidemiologisch onderzoek worden geïdentificeerd als behorend tot de op te ruimen cohort, wordt de dierenarts-keurder er door het Agentschap schriftelijk van in kennis gesteld dat die karkassen onder bewarend beslag moeten blijven tot ze definitief in beslag worden genomen in het kader van de procedure voor opruiming.

5.7.3 Naburige karkassen van het karkas met een niet-conform resultaat voor de snelle test

Als het resultaat van de snelle test (of van de bevestigingstests als de snelle test niet kon worden uitgevoerd) die werd gedaan op een dier dat met het oog op menselijke consumptie werd geslacht, niet-conform is, wordt het karkas niet-conform verklaard. Dat gebeurt echter ook met het karkas dat op de slachtlijn onmiddellijk aan het niet-conform verklaarde dier voorafging en met de twee karkassen die er onmiddellijk op volgden. Die « naburige karkassen » moeten in beslag worden genomen en vernietigd als GRM.

Deze verplichting geldt alleen voor de eigenlijke karkassen. Zij geldt niet voor koppen, rood slachtafval, magen, vet, bloed, hoornen, huiden en poten.

De verplichting om naburige karkassen in beslag te nemen en te vernietigen geldt voor alle slachthuizen

Er moet in alle slachthuizen een systeem worden opgezet waarmee de volgorde van de dieren op de slachtlijn wordt geregistreerd.

Bij gebrek daaraan wordt het slachten verboden van dieren die verplicht de snelle test moeten ondergaan.

Er zijn evenwel twee uitzonderingen mogelijk op de inbeslagname van naburige karkassen:

1) De dierenarts-keurder kan beslissen om de maatregel niet toe te passen als de twee hierna vermelde voorwaarden tegelijk in het slachthuis worden vervuld:

1. slachten op een vaste werkpost (dit wil zeggen buiten een slachtlijn en op voorwaarde dat tegelijk slechts één dier in het slachtlokaal aanwezig is) of op een slachtlijn waarop de karkassen elkaar volgen met een tussenruimte die overeenstemt met de ruimte die de twee naburige karkassen hadden kunnen innemen, of op een slachtlijn waarbij voor of na een onderbreking van de werkzaamheden een ruimte wordt vrijgelaten die overeenstemt met ten minste de ruimte die de twee naburige karkassen hadden kunnen innemen, en
2. permanente aanwezigheid van de dierenarts-keurder die op de naleving van deze voorwaarden moet toezien tijdens de volledige duur van de slachtverrichtingen.

Als die twee voorwaarden niet gelijktijdig vervuld zijn, moeten de naburige karkassen in beslag worden genomen om als GRM te worden vernietigd.

2) De slachthuizen die een techniek zouden hanteren waarbij het wervelkanaal niet gekliefd wordt (cilinderzaag die de wervels geheel verwijdert zonder het wervelkanaal te openen) of een techniek waarbij het volledige ruggenmerg wordt verwijderd voordat het karkas wordt gekliefd (door wegzuiging), kunnen een principiële afwijking aanvragen op de toepassing van de verplichting om naburige karkassen te vernietigen. Die aanvraag wordt toegezonden aan de Provinciale controle-eenheid².

Zelfs als de naburige karkassen niet zelf aan de snelle test onderworpen zijn, mogen zij niet geschikt voor menselijke consumptie worden verklaard en als zodanig gestempeld worden voordat voor het bemonsterde karkas een conform resultaat bij de snelle test werd verkregen. Om de naleving van die verplichting te vergemakkelijken en met name om te vermijden dat karkassen van runderen die niet aan de snelle test onderworpen zijn, onder veterinair toezicht worden opgeslagen als naburige karkassen, wordt aangeraden om dieren die aan de snelle test onderworpen zijn, gegroepeerd te slachten.

De verplichting om naburige karkassen in beslag te nemen en te vernietigen gaat in zodra het niet-conforme resultaat van de snelle test aan de dierenarts-keurder wordt meegedeeld.

Als de snelle test niet kon worden uitgevoerd of niet-interpreteerbaar is, voert het CODA de bevestigingstests uit. In dat geval mogen de naburige karkassen tot het definitieve resultaat bekend is, worden opgeslagen conform de voorschriften voor de opslag van verdachte karkassen, dit wil zeggen uitgebeend en versneden zoals bepaald in punt 8 van deze omzendbrief.

Als geen enkele test – noch de snelle, noch een bevestigingstest – kon worden uitgevoerd terwijl het dier die wel moest ondergaan, mag het betrokken karkas niet worden goedgekeurd voor menselijke consumptie, maar worden de naburige karkassen in dat geval door de dierenarts-keurder niet in beslag genomen.

De reden die de dierenarts-keurder moet vermelden op het attest van inbeslagneming van de naburige karkassen dat aan de eigenaar wordt overhandigd is: «besmetting door GRM tijdens het slachtproces».

De om die reden uitgevoerde inbeslagnemingen worden geregistreerd in de speciaal daartoe voorziene rubriek in Beltrace.

5.7.4 Controle, identificatie, classificatie, vernietiging en schadevergoeding

5.7.4.1 Niet-conform resultaat van de snelle test

De kop en het karkas van het betreffende dier moeten voordat ze aan de aangestelde van het destructiebedrijf worden overgedragen, in het slachthuis worden bewaard tot een inspecteur-dierenarts van de betrokken PCE ter plaatse is geweest om de identificatie te controleren.

Het karkas moet voordat het wordt gedenatureerd en aan de aangestelde van het destructiebedrijf wordt overgedragen, worden geclassificeerd door een erkend classificeerder om het recht op

² Het PCE-hoofd stuurt dit samen met een op een technisch onderzoek gesteund advies door naar het hoofdbestuur.

schadevergoeding, binnen de perken van de begroting van het Fonds, te vrijwaren mocht het resultaat van de snelle test vals niet-conform (zie punt 5.7.4.2) blijken te zijn.

Als de indeling niet systematisch in het slachthuis gebeurt, doet de dierenarts-keurder speciaal een beroep op een erkend classificeerder:

Voor het Vlaams gewest: Ir. W. VAN MOESEKE (02/552 78 79)

Voor het Waals gewest: Ir. S. MASSART (081/64 96 09) of Ir. D. Winandy (08/ 64 96 03)

Het Begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten, hierna « **het Fonds** » genoemd, kent geen enkele vergoeding toe voor de kosten of economische verliezen die voortvloeien uit de inbeslagneming van karkassen waarvoor de test niet-conform is.

5.7.4.2 Vals niet-conforme resultaten

Als het niet-conform resultaat van de snelle test niet wordt bevestigd door de bevestigingstests die door het CODA zijn uitgevoerd, wordt het resultaat van de snelle test als vals niet-conform beschouwd.

De inbeslagneming en vernietiging van het karkas die daarbij plaatsvonden op basis van het resultaat van de snelle test, kunnen, zoals bepaald in het [koninklijk besluit van 10 juni 2001 betreffende de schadevergoeding van dieren die positief zijn in de goedgekeurde snelle boviene spongiforme encefalopathie \(BSE\)-test](#), aanleiding geven tot een schadevergoeding op voorwaarde dat het karkas door een erkend classificeerder werd geclassificeerd voordat het werd gedenatureerd en aan de aangestelde van het destructiebedrijf werd overgedragen.

5.7.4.3 « Niet-analyseerbare » gevallen en « niet-interpreteerbare » resultaten

Het Fonds kent in geen geval enige schadevergoeding toe voor de kosten of economische verliezen die voortvloeien uit het gebrek aan een beslissing over karkassen waarvan het resultaat bij de snelle test « niet-interpreteerbaar » is of uit de inbeslagneming van « niet-analyseerbare » karkassen.

5.7.4.4 Bewarend beslag van karkassen van runderen die tot hetzelfde beslag behoren of waarvan wordt vermoed dat ze tot dezelfde cohort behoren

Het Fonds kent in geen geval enige schadevergoeding toe voor de kosten of economische verliezen die voortvloeien uit een dergelijke inbeslagneming.

5.7.4.5 Definitieve inbeslagneming van de karkassen

De definitieve inbeslagneming van karkassen in bewarend beslag kan aanleiding geven tot schadevergoeding, zoals bepaald in de geldende regelgeving. De karkassen moeten daarvoor door een erkend classificeerder zijn geclassificeerd voordat zij aan een erkend ophaler worden overgedragen.

5.7.4.6 Naburige karkassen

De definitieve inbeslagneming van naburige karkassen kan aanleiding geven tot een schadevergoeding, zoals bepaald in de geldende regelgeving (zie punt 5.9). De karkassen moeten

daarvoor door een erkend classificeerder zijn geëvalueerd voordat zij aan de aangestelde van het destructiebedrijf worden overgedragen.

5.8. Opslag onder veterinaire toezicht van versneden karkassen die aan de test onderworpen zijn of van naburige karkassen, in afwachting van de resultaten

Wanneer karkassen die aan de snelle test onderworpen zijn of de naburige karkassen ervan onder veterinaire toezicht moeten worden opgeslagen in afwachting van de resultaten van de laboratoriumonderzoeken gedurende een periode van 48 uur of langer (als men verplicht is om de bevestigingstests uit te voeren), kan dat als zij zijn uitgebeend en versneden in stukken die kleiner zijn dan karkassen, halve karkassen, halve karkassen die in ten hoogste drie stukken zijn verdeeld of kwartieren. De daarbij verkregen stukken mogen worden bevroren of vacuüm verpakt. Die verrichtingen moeten gebeuren onder veterinaire toezicht en het uitgebeende en versneden vlees wordt verzegeld opgeslagen volgens de in dit punt beschreven procedure. Het bij die bewerkingen verkregen afval dat de eigenaar in afwachting van de resultaten niet wil bevriezen of vacuüm verpakken, moet worden behandeld als GRM en aan een erkend ophaler worden overgedragen.

De eigenaar van het karkas doet voor deze werkwijze een schriftelijke aanvraag met het oog op het veterinaire toezicht op deze verrichtingen dat door hem wordt betaald.

Hij wordt er meteen van in kennis gesteld dat een karkas alleen aanleiding kan geven tot enige schadevergoeding als het werd geëvalueerd door een erkend classificeerder.

Het uitbenen, versnijden, verpakken en/of bevroren mag alleen gebeuren in een erkende uitsnijderij.

De overbrenging of het vervoer van het slachthuis naar de uitsnijderij, die wel of niet aan het slachthuis grenst, gebeurt met een document waarvan het model is weergegeven als BIJLAGE III bij deze omzendbrief. De exploitant vraagt dit document aan bij de dierenarts-keurder.

Met het oog op de overbrenging of het vervoer worden de karkassen geïdentificeerd aan de hand van het etiket waarvan zij door de dierenarts-keurder of onder diens toezicht werden voorzien na de bemonstering voor de snelle test, of als het gaat om naburige karkassen waarvoor de test niet verplicht is, aan de hand van een gelijkaardig etiket dat enerzijds het SANITEL-nummer van het karkas vermeldt en anderzijds het FAVV-referentienummer van het karkas dat aan de snelle test onderworpen is, voorafgegaan door de vermelding « naburig karkas van [FAVV-referentie] ».

Het vlees mag alleen worden uitgebeend, versneden, verpakt en eventueel vacuüm verpakt of bevroren in aanwezigheid en onder het toezicht van de controledierenarts van de uitsnijderij. Na afloop van die verrichtingen worden de eindverpakkingen door hem verzegeld en voorzien van genummerde etiketten waarop de vermeldingen voorkomen die ook op de etiketten van de karkassen stonden.

Tijdens het uitbenen, versnijden, verpakken en bevroren van het van deze karkassen afkomstig vlees moet de exploitant :

- a) nagaan of de uit te benen en te versnijden karkassen niet gestempeld zijn en wel degelijk voorzien zijn van de verzegelende etiketten als bedoeld in punt 5.5 van deze omzendbrief of, in het geval van naburige karkassen waarvoor de snelle test niet verplicht is, van een gelijkaardig etiket dat enerzijds het SANITEL-nummer van het karkas vermeldt en anderzijds

het FAVV-referentienummer van het aan de snelle test onderworpen karkas, voorafgegaan door de vermelding « naburig karkas van [FAVV-referentie] » ;

- b) nagaan of de karkassen vergezeld gaan van het als BIJLAGE III bij deze omzendbrief bijgevoegde document;
- c) erop toezien dat deze karkassen en het uitgebeende en versneden vlees niet kunnen worden omgewisseld door ervoor te zorgen dat:
- het vlees alleen in aanwezigheid van de controledierenarts wordt uitgebeend en versneden ;
 - de verrichtingen op een ander tijdstip plaatsvinden dan het versnijden van ander vlees of in een speciaal daartoe bestemde ruimte;
 - de eindverpakkingen van de uitgebeende en versneden stukken de volgende vermeldingen dragen waardoor het vlees kan worden geïdentificeerd: nettogewicht, aard van en aantal stukken, volgnummer van het document « BIJLAGE III». Die vermeldingen staan op de etiketten die moeten worden vernietigd bij het openen van de verpakking;
 - de op de eindverpakkingen en de documenten vermelde nettogewichten met elkaar en ook met het bij controle reëel gewogen gewicht overeenstemmen.
- d) de etiketten klaarmaken door ze te voorzien van de vermeldingen die op de etiketten van het karkas stonden zodat de controledierenarts meteen na verpakking de zegels kan aanbrengen en wel zodanig dat het onmogelijk is om de verpakking te openen zonder het zegel te verbreken.

Als de eindverpakkingen in containers met tralies of op paletten worden geplaatst die gelijkaardige garanties bieden als een verzegeling, mag in de plaats van elke verpakking te verzegelen één enkel verzegelend etiket worden aangebracht waarop dezelfde vermeldingen zijn aangebracht.

De behandeling waarbij gortig vlees wordt bevroren, mag eventueel worden gecombineerd met de opslag onder veterinaire toezicht van karkassen of versneden vlees in afwachting van het resultaat van de bevestigingstests.

De bij het uitbenen of het versnijden verkregen beenderen, vetten en ander eetbaar afval die niet onder veterinaire toezicht worden opgeslagen, worden behandeld als GRM en moeten worden gedenatureerd met het oog op overdracht aan de erkende ophaler.

Meteen na ontvangst van de resultaten faxt de dierenarts-keurder deze door naar de controledierenarts van de uitsnijderij. Die handelt dan zoals bepaald in punt 5.7 van deze omzendbrief.

De specifieke kosten of economische verliezen die voortvloeien uit de in dit punt beschreven verrichtingen kunnen in geen geval aanleiding geven tot een schadevergoeding van het Fonds.

5.9. Financiële lasten

De snelle tests (bemonstering, vervoer, laboratoriumanalyse) worden gefinancierd zoals vastgelegd in het koninklijk besluit van 10 november 2005 betreffende heffingen bepaald bij artikel 4 van de wet van 9 december 2004 betreffende de financiering van het Agentschap.

Als de dierenarts-keurder speciaal door de exploitant van het slachthuis werd aangezocht om vlees van runderen waarvan de snelle test conform blijkt te zijn of van de naburige karkassen vrij te geven en het stempelen ervan toe te staan, stelt hij een prestatiebon op.

Ook de kosten van prestaties die door de controledierenarts in de uitsnijderij worden verricht bij toepassing van punt 5.8 van deze omzendbrief worden in alle gevallen aangerekend via prestatiebon.

In geen geval kent het Fonds of het Agentschap enige schadevergoeding toe voor de kosten of economische verliezen die voortvloeien uit de opslag onder veterinaire toezicht van karkassen in afwachting van de resultaten en evenmin voor de inbeslagneming en de vernietiging van positieve karkassen of van positieve naburige karkassen.

Het Fonds kent echter wel een vergoeding toe in de volgende drie uitzonderingen :

- in beslag genomen en vernietigde karkassen waarvan het resultaat van de snelle test echter vals niet-conform blijkt te zijn;
- de karkassen die in aansluiting op een epidemiologisch onderzoek van het Agentschap geïdentificeerd zijn als behorend tot de groep van runderen die moeten worden opgeruimd na ontdekking van een BSE-geval en die daarom in beslag genomen of vernietigd moeten worden.
- de naburige karkassen waarvan het resultaat van de snelle test conform of vals niet-conform is, voor zover de snelle test bij deze dieren verplicht moest worden uitgevoerd.

Om voor één van die uitzonderingen in aanmerking te kunnen komen, moeten de karkassen door een erkend classificeerder zijn geïdentificeerd voordat zij aan de erkende ophaler worden overgedragen. Het Fonds kent de vergoeding toe binnen de perken van het daartoe bestemde begrotingsartikel.

5.10. Begeleidende maatregelen

a. Medewerking van de slachthuisexploitant

De slachthuisexploitant moet de organisatie, het slachttempo en de slachttechnologie aanpassen om de voorschriften uit deze omzendbrief te kunnen naleven.

Opdat een monster voor de snelle test kan worden genomen, moet het personeel een opleiding krijgen die hen in staat stelt de kop van de runderen ter hoogte van het atlanto-occipitaal gewricht van het karkas te scheiden waarbij het ruggenmerg met een rechte insnijding zo dicht mogelijk bij de atlaswervel wordt doorgesneden zodat er geen hersenweefsel wordt losgerukt en de hersenstam niet uit het schedeldak wordt getrokken.

Bij toepassing van het algemene principe dat de exploitant de dierenarts-keurder alle noodzakelijke bijstand moet verlenen, is diens hulp vereist bij het nemen van monsters, het opmaken van de formulieren voor het aanvragen van analyses en het verzenden van de monsters.

Bovendien stelt de exploitant aan de dierenarts-keurder een werktafel in inert materiaal ter beschikking en ook plastic wegwerpfolie om die werktafel te beschermen.

b. Verbod op spinaliseren

Er zij aan herinnerd dat het gebruik van de spinalisatiepen bij het slachten door de TSE-regelgeving³ wordt verboden. Ook het geven van een nekschot met een penschiettoestel is verboden. Het gaat immers om technieken die het nemen van monsters voor de snelle test onmogelijk maken.

Elk rund waarvoor de snelle test verplicht is en dat gespinaliseerd of met een nekschot verdoofd werd, mag niet worden goedgekeurd voor menselijke consumptie.

Het karkas en de dierlijke bijproducten, in voorkomend geval gehegroepeerd per lot, moeten dan worden afgevoerd naar een verwerkingsbedrijf dat deze overeenkomstig de bepalingen van Verordening (EG) Nr. 1069/2009 verwerkt als categorie-2 of categorie 1-materiaal

Er moet daarnaast ook een proces-verbaal worden opgemaakt.

c. Doden met een kogel

Indien gewoon verdoven moeilijk blijkt bij een gevaarlijk rund waarvoor de snelle test overigens verplicht is, moet doden met een kogel in de kop in de mate van het mogelijk worden vermeden. Die methode dreigt het nemen van een monster van de hersenstam immers onmogelijk te maken. Indien de snelle test om die reden niet kon worden uitgevoerd, mag het dier niet geschikt worden verklaard voor menselijke consumptie.

6. Bijlagen

Bijlage I: Model document tot overdracht van monsters bestemd voor snelle OSE-tests naar een erkend laboratorium.

Bijlage II: Beslissingsschema betreffende het geteste karkas en de naburige karkassen in het slachthuis.

Bijlage III: Formulier veterinaire controle op het vervoer, het versnijden en de opslag van vlees in afwachting van de resultaten van de BSE-tests.

Bijlage IV: Lijst van de EU-lidstaten die de toelating hebben gekregen om hun jaarlijkse programma voor toezicht op BSE te herzien.

³ Verordening (EG) nr. 999/2001, Bijlage V, punt 6.

Bijlage V: Hernemingslijst van de monsters voor de snelle BSE-test bij runderen opgestuurd naar het erkend laboratorium (LAB I 501-F004a).

7. Overzicht van de revisies

Overzicht van de revisies van de omzendbrief		
Versie	Van toepassing vanaf	Reden en omvang van de revisie
1.0	01/07/2011	EU herziening BSE-bewakingsprogramma vanaf 1 juli 2011: <ul style="list-style-type: none">- verhoging minimumtestleeftijd gezonde slachtrunderen tot 72 maanden;- lijst lidstaten die toelating hebben om testleeftijd te verhogen, uitgebreid tot 25 (ipv 17 voorheen).
2.0	01/01/2013	Stopzetting van de verplichte snelle BSE-testen bij gezonde slachtrunderen vanaf 1 januari 2013.